

۵۰ برنامه درسی بازنگري شده در معاونت علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد امروز رونمایی می شود

بازنگري بر مدار روزآمدی، مهارت محوری و بومی سازی

سارا طاهری - مهر سادات قاسمی
خبرنگار گروه دانشگاه

سال تحصیلی جدید به زودی شروع می شود و دانشجویان دانشگاه آزاد در سال جدید تحصیل شان با دروسی متفاوت از ترم قبل روبه رومی شوند. دروسی که توسط مدیران گروه و اعضای هیات علمی این دانشگاه بررسی و بازنگري شدند.

دانشگاه آزاد در آخرین اقدام خود ۵۰ عنوان درسی دروس علوم انسانی را مورد بازنگري قرار داده تا دانشجویان از این پس با علم روز آشنا شوند. سرفصل هایی که به اذعان اساتید دانشگاه، سال هاست تغییر نکرده اند و طبیعتا فاصله زیادی با علم امروز دارند. آن طور که همایون، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد به «فرهیختگان» گفته، در برنامه بازنگري دروس بیش از ۲۲۰ نفر از اساتید درگیر این ماجرا شدند. میثم چگین، سرپرست مرکز مطالعات،

برنامه ریزی و تعالی علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد نیز در گفت و گوی قبلی خود با «فرهیختگان» برنامه های درسی را یکی از مهم ترین ارکان تحول علوم انسانی دانست که کهنگی برنامه های درسی و عدم به روزرسانی آنها به تدریج اثربخشی دوره ها و رشته های دانشگاهی را در هاله ای از ابهام قرار می دهد و پدیده برنامه درسی بی فایده یا دورریختنی را مطرح می سازد. موضوعی که علت و هدف اصلی بازنگري دروس علوم انسانی در این

معاونت بوده است. او معتقد است یکی از ارکان تحول و تعالی علوم، توجه به برنامه های درسی و به عبارت دیگر سرفصل هایی است که در کلاس ها تدریس می شود. این سرفصل ها توسط اساتید و صاحب نظران رشته های تخصصی با توجه به اهدافی که برای طراحی یک رشته مدنظر قرار می گیرد، تدوین می شوند. گفته چگین مرکز مطالعات، برنامه ریزی و تعالی علوم انسانی و هنر براساس نیاز کشور و ظرفیت های موجود در دانشگاه و با توجه به

ملاحظات آمایشی، در حوزه تدوین رشته های جدید و حتی دانشکده های جدید هم وارد شده است. به بهانه برگزاری «آیین رونمایی از برنامه های درسی بازنگري شده در رشته های علوم انسانی و هنر» که امروز در دانشگاه آزاد برگزار می شود با محمدهادی همایون، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد و ۴ نفر از مدیران گروهی که در بررسی و بازنگري این دروس مشارکت داشته اند به گفت و گو نشستیم که در ادامه می خوانید.

معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد:

بازنگري دروس در نظام مدیریت دانشی ادامه خواهد یافت

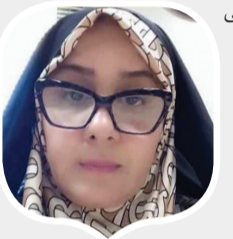

محمدهادی همایون، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد درباره بازنگري دروس علوم انسانی گفت: «بازنگري دروس علوم انسانی از زمان دکتر خسروپناه در معاونت علوم انسانی و هنر کلید خورد. گروه ها و هیات های اندیشه روز برای بازنگري برنامه های درسی و تنظیم سرفصل ها تشکیل شده بودند که در قالب گروه های علمی کار را آغاز کردند و اگر بخواهیم منصفانه صحبت کنیم تمام کار در زمان خسروپناه انجام و حدود ۵۰ برنامه بازنگري شد و رونمایی و تقدیر از دست اندکاران به دوره ما افتاد.» او با بیان اینکه در این همایش از خسروپناه و اساتیدی که در این جهاد عظیم شرکت کردند دعوت شده است اضافه کرد: «در این همایش از برنامه های جدید درسی رونمایی شده و از اساتیدی که در این کار مشارکت داشتند و این امر به همت آنها شکل گرفته است، قدردانی می شود. البته این موضوعی نیست که یک بار انجام شود و به انتها برسد بلکه در دوران جدید ذیل نظام مدیریت دانشی که تدوین شده و جریان علمی ما برپایه آن ادامه حیات خواهد داد، این موضوع به ویژه

در زمینه اسلامی سازی و حکمی سازی علوم انسانی و هنر پیگیری خواهد شد.» معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد در ادامه گفت: «در بسیاری از حوزه ها بازنگري آغاز شده و حجم زیادی از دروس ما مورد بازنگري قرار گرفتند. بیش از ۲۲۰ نفر از اساتید نیز درگیر این جریان بودند. براساس برنامه ریزی انجام شده قرار شد علاوه بر وب سایت معاونت علوم انسانی و هنر دانشگاه پیگیری لازم جهت درج این برنامه های درسی در سامانه آموزشبار فراهم شود تا مدیران گروه های آموزشی با سهولت بیشتری امکان دانلود آنها را داشته باشند.» او در پایان خاطرنشان کرد: «ذیل نظام مدیریت دانشی که به زودی از سوی دکتر طهرانچی ابلاغ می شود زیرا به تصویب شورای گسترش نیز رسیده است، ما گروه های کشوری و دانشکده گان را شکل خواهیم داد و براساس همین نظم وارد حوزه های دانشی علوم انسانی و هنر خواهیم شد؛ کما اینکه در معاونت های دیگر نیز این امکان و جریان وجود دارد.»

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تهران شمال خبر داد

تدریس دکتری مدیریت محیط زیست با سرفصل مصوب وزارت علوم

رخشاد حجازی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال از اساتیدی است که بازنگري در رشته مدیریت محیط زیست را پیگیری کرده است. او در این خصوص گفت: «رشته مدیریت محیط زیست در مقطع دکتری سال های زیادی بود که بدون سرفصل مصوب وزارت علوم در دانشگاه ها تدریس می شد، گروه بازنگري این رشته سرفصل های دروس را تدوین کرد. همچنین با پیگیری هایی که انجام شد این سرفصل ها برای وزارت علوم ارسال شده و در نهایت توانستیم مصوبه وزارت علوم را نیز دریافت کنیم. در مهرماه سال جاری برای اولین بار رشته مدیریت محیط زیست در دانشگاه آزاد با سرفصل های مصوب وزارت علوم در مقطع دکتری تدریس می شود.»

او افزود: «آخرین مرحله بازنگري دروس به دو سال گذشته برمی گردد و تمام اطلاعاتی که در این طرح استفاده شد مربوط به به روزترین اطلاعات در آن بازه زمانی است. رشته مدیریت محیط زیست در سال های گذشته فاقد سرفصل مصوب وزارت علوم بود و سرفصل

مصوب داخلی دانشگاه آزاد را داشته است. از این پس رشته مدیریت محیط زیست در مقطع دکتری به شکل منحصربه فرد در دانشگاه آزاد تدریس می شود و در دانشگاه سراسری این رشته را نداریم و این موضوع یکی از نقاط قوت دانشگاه آزاد است که می توان به آن اشاره کرد. هر سال تعداد زیادی از دانشجویان برای تحصیل در این رشته در خارج از کشور اقامت می گیرند که هزینه اقتصادی زیادی را به کشور تحمیل کرده است.» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تهران شمال با اشاره به روند بازنگري در رشته محیط زیست گفت: «در ایجاد سرفصل برای رشته مدیریت محیط زیست از ظرفیت اساتید کل کشور در دانشگاه آزاد و خارج از آن استفاده شد. همچنین رشته مدیریت محیط زیست تا کارشناسی ارشد در دانشگاه ها ارائه می شد، اما با ایجاد سرفصل برای این رشته در مقطع دکتری می توان گفت که دانشگاه های ایران نیز هم پای دیگر کشورها در رشته مدیریت محیط زیست فعال هستند.»

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی:

۳۰ درصد دروس رشته حقوق بین الملل بازنگري شدند

عاطفه امینی نیا، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی و مدیر گروه کشوری حقوق بین الملل با اشاره به بازنگري دروس رشته حقوق بین الملل بیان کرد: «تقریبا ۳۰ درصد دروس بازنگري شدند که در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری بوده است. بیشتر بازنگري نیز در مقطع دکتری اتفاق افتاده است.» او با بیان اینکه بازنگري بیشتر در خصوص منابع و روزآمدی بوده است اظهار کرد: «در این رشته برخی از سرفصل های دروس تغییر پیدا کرده اما به روزرسانی عناوین درس ها تا این لحظه انجام نشده است. در بازنگري دروس باید کارآمدی سرفصل ها و دروس نسبت به شرایط و مقتضیات روز جامعه بین المللی و جامعه مدنظر گرفته شود.» او افزود: «کارگروه بازنگري رشته حقوق بین الملل نیز تلاش کرد با توجه به مقتضیات جامعه بین المللی و کشور سرفصل ها را به روزرسانی کند تا این رشته بتواند پاسخگوی واقعیت های روز جامعه بین المللی باشد.»

مشورت گرفتیم که خروجی این فعالیت به روزرسانی برخی از سرفصل ها و اعمال آن در بخشنامه های اخیر است.»

هدف از بازنگري دروس توانمندسازی دانشجویان است. وی ادامه داد: «هدف از بازنگري دروس، توانمندسازی دانشجویان است. دروس در دانشگاه نباید صرفا تئوری محور باشد زیرا دانشجو ممکن است نتواند نمره مطلوبی کسب کند اما در عرصه عمل و مهارت نا کارآمد بوده و نمی تواند پاسخگوی چالش های بین المللی باشد، در محاکم قضایی بین المللی مدافع باشد و مشکلاتی که ایران در عرصه بین المللی مانند حقوق بشر، آب، محیط زیست و... دارد را برطرف کند. در حال حاضر دانشجو پس از اخذ مدرک دانشگاهی خود، دارای توانمندی های فارغ التحصیل حقوق بین الملل نیست.» امینی نیا افزود: «برگزاری دوره های توانمندسازی برای دانشجویان، ایجاد بخش مهارتی در کنار سرفصل ها و طرح های دیگری هم مدنظر کمیته بازنگري دروس است که در آینده عملیاتی خواهد شد.»

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی با بیان اینکه بازنگري دروس باید به عنوان یک پروژه کلان تعریف شود، اظهار کرد: «طرح بازنگري دروس برای آینده مستلزم دعوت از هیات های علمی برای همکاری در این پروژه است. همچنین باید فرصتی به این افراد داده شود که در این زمینه بررسی های لازم را انجام داده و به صورت بنیادی تر بازنگري دروس انجام شود.»

استاد یار گروه معماری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب خبر داد

مشارکت ۱۶ واحد دانشگاه آزاد در بازنگري دروس معماری

هادی قدوسی فر، استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب و دبیر کمیته بازنگري رشته معماری درباره بازنگري سرفصل دروس این رشته توضیح داد: «سرفصل های زیادی در رشته معماری داریم که در مقطع کارشناسی باید گفت معماری و معماری داخلی بررسی شده اند. با توجه به اینکه ارشد معماری و ارشد معماری داخلی دارای سیلابس های جدید هستند، ارشد و دکتری و ارشد فناوری با دو گرایش، ارشد مسکن و دکتری معماری و دکتری منظر نیز بازنگري شدند.»

۲۹ سرفصل درسی در رشته معماری بازنگري شدند

قدوسی فر با بیان اینکه هفت عنوان و سیلابس درسی در رشته معماری تغییر پیدا کردند، ادامه داد: «از سیلابس هایی که دانشگاه آزاد در رشته معماری مجری آن است ما سه سیلابس را بررسی و بازنگري نکردیم. رشته مرمت کارشناسی و ارشد این رشته بازنگري نشدند. کارشناسی ارشد رشته بازسازی پس از ساخته نیز از سیلابس هایی است که هنوز بازنگري نشده است. با این اوصاف می توان گفت بیش از ۷۰ درصد عناوین درسی رشته معماری بازنگري شده اند.» او اظهار کرد: «سیلابس ارشد معماری جدید و مربوط به سال ۱۴۰۰ بوده نیاز به بازنگري نداشت. ارشد معماری داخلی نیز از سال گذشته اجرا شده و نیاز به بازنگري نداشت و به جز این رشته ها، بقیه سیلابس هایی که دانشگاه آزاد مجری آن است بازنگري شده اند. کلا دانشگاه آزاد مجری ۱۲ رشته محل در مقاطع مختلف است؛ دو رشته جدید است که نیاز به بازنگري ندارند و از ۱۰ باقی مانده، هفت رشته بازنگري شده اند.» استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب در ادامه گفت: «در بازنگري جدید چهار رویکرد در نظر گرفته شده است. حکمی سازی، مهارت محوری، بومی سازی و روزآمدی. در بازنگري انجام شده چند گروه از واحدهای دانشگاه آزاد با ما همکاری کردند، چون بررسی هفت سیلابس زمان زیادی را می گیرد. چند جلسه آنلاین برگزار شد و تلاش کردیم تا شیوه و روش بازنگري را در این جلسه به اساتید آموزش دهیم و از آنها بخواهیم در سیلابس های مورد نظر این چهار محور را مدنظر داشته باشند. یعنی در همه دروس، هم منابع و هم محتوای درس به این چهار محور توجه شده است.»

قدوسی فر در ادامه تصریح کرد: «گروه ها را از ۱۶ واحد دانشگاه آزاد تشکیل دادیم و تلاش کردیم تا واحدهای اصلی و بزرگ در این گروه حضور داشته باشند. مدیر گروه های رشته معماری در این گروه حاضر بودند و از آنها درخواست کردیم اعضا معرفی کرده و گروه هایی را در این زمینه تشکیل دادیم. پس از تشکیل گروه جلسه آنلاین برای آنها برگزار شده و روش بازنگري به آنها توضیح داده شد تا بدانند چطور بازنگري کرده و چه مواردی مدنظر است. همچنین به آنها گفته شد در چه بخش هایی ورود پیدا کنند. به آنها زمانی را داده و در این بازه زمانی اعضای کار گروه بازنگري را انجام دادند. پس از آن بازنگري ها در جلسه ای با حضور مدیر برنامه ریزی درسی و بازنگري دروس سازمان مرکزی و اساتید تخصصی مورد بررسی جهت تایید نهایی قرار گرفت.»

۹ بازنگري ها برای یک سرفصل در فواصل ۵ ساله صورت گیرد

او در پاسخ به این سوال که بازنگري بعدی چه زمانی نیاز است انجام شود، گفت: «ما سه سیلابس داریم که بازنگري نشدند. در درجه اول می خواهیم این سه سیلابس بازنگري شوند و با سازمان مرکزی نیز در این خصوص رایزنی کرده ایم. رشته بازسازی پس از ساخته اولویت اول مان برای بازنگري است. علاوه بر این بهتر است بازنگري ها برای یک سرفصل در فواصل پنج ساله صورت گیرد.»

استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب خاطرنشان کرد: «من فکر می کنم در بازبینی نسبت به مقطع تحصیلی باید چند نکته را مدنظر قرار داد. در مقطع کارشناسی باید نگاه مهارت محور بسیار قوی باشد. برخی اوقات در دانشگاه های ما به صورت دقیق به مفهوم مهارت محوری توجه نشده است و بسیاری از استادان به این نکته توجه ندارند. در هر رشته ای مهارت هایی وجود دارد که اگر دانشجو بخواهد به بازار کار مراجعه کند و اگر آن مهارت ها را داشته باشد جذب بازار کار می شود. بنابراین اگر می خواهیم در مقطع کارشناسی دانشجو وارد بازار کار شوند باید مهارت هایی که بازار کار به آن نیاز دارند شناخته شود و در مرحله دوم به این موضوع در تدوین سیلابس و پرورش دانشجو توجه شود. در خصوص سیلابس های کارشناسی ارشد و دکتری، با توجه به اهمیت پژوهش در مقاطع، بعد روزآمدسازی و پرورش تفکر مساله محور برای دانشجو حائز اهمیت است تا بتواند با تشخیص مسائل و مشکلات کشور، پژوهش ها و نوآوری هایی جهت حل آنها ارائه دهد.»

دانشیار دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی خبر داد

بازنگري ۳ گرایش مقطع دکتری علوم اقتصادی

شهریار نصیبیان، دانشیار پایه ۲۲ دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی با اشاره به بازنگري دروس علوم اقتصادی بیان کرد: «بین گرایش های مختلف دکتری علوم اقتصادی تا الان سه گرایش بازنگري شده است. البته که دست ما در بازنگري باز نیست زیرا در نهایت سرفصل ها باید مصوب وزارت علوم شود، وزارت علوم نیز تا ۲۰ الی ۳۰ درصد اجازه اعمال این تغییرات را داده است. در گرایش های توسعه اقتصادی، اقتصادسنجی و اقتصاد بخش عمومی تا جایی که از سمت وزارت علوم مجاز بودیم بازنگري انجام شد که تعدادی از سرفصل های دکتری علوم اقتصادی اضافه شده و برخی سرفصل ها تغییر پیدا کرده است. در علوم اقتصادی گرایش های زیادی وجود دارد که تمامی این گرایش ها در دانشگاه آزاد اسلامی ارائه می شود.»

او ادامه داد: «ما موریت بازنگري دروس در گذشته به عهده گروه تخصصی کشوری اقتصاد بود که اینک به دانشکده گان اقتصاد محول شده است. اساتیدی که در گروه دانشکده گان اقتصاد فعال هستند سال هاست که در این حوزه فعالیت می کنند و در گذشته با حضور در گروه تخصصی کشوری اقتصاد بخشنامه های زیادی را مصوب کرده بودند. بنابراین بازنگري دروس رشته های علوم اقتصاد در دانشکده گان اقتصاد ادامه می یابد.»

نصیبیان با اشاره به میزان تناسب تغییرات سرفصل ها با مسائل روز گفت: «مسائل روز در زمینه اقتصاد نسبت به سایر حوزه ها متفاوت است. زمینه تدریس علوم اقتصاد در رشته های مختلفی می تواند از هر منبعی گرفته شود اما مهم آن است که استاد تا چه اندازه بتواند

در حال تدریس به مسائل روز اشاره کند. عنوان هایی که در حال حاضر تدریس می شود مسائلی نیستند که بگوییم امروز وجود دارند اما ۱۰ سال پیش نبود، هر چند موارد استثنا وجود دارد. برای مثال سرفصل توسعه انسانی در گرایش توسعه اقتصادی از قبل بوده، الان تدریس می شود و در آینده نیز ارائه خواهد شد. اما تفاوت اینجاست که توسعه انسانی در هر دوره متناسب با زمان خود و منابع روز تدریس می شود.»

۹ همکاری ۱۰ استاد دانشگاه در فرآیند بازنگري دروس اقتصاد

دانشیار دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی با اشاره به روند بازنگري ها در رشته اقتصاد گفت: «گروه تخصصی کشوری اقتصاد، دارای کمیته های تخصصی و متشکل از ۱۰ نفر از اساتید و مدیر گروه بود. در کمیته بازنگري سرفصل ها فرهاد غفاری از واحد علوم و تحقیقات، آقای زاینده رودی از واحد کرمان و زهرا فرشادفر از واحد تهران غرب نقش مهمی را ایفا کرده اند.» وی در ادامه اظهار کرد: «اقتصاد یک علم است و دانشجویی که در این رشته تحصیل می کند با مسائل روز در کشور، منطقه و جهان مواجه خواهد شد در این بین هر چقدر اساتید با توجه به اطلاعاتی که دارند پاسخگوی مسائل دانشجویان باشند، این رشته برای دانشجویان از جذابیت بیشتری برخوردار می شود. همچنین قدرت تفکر و آنالیز کردن در دانشجو بیدار خواهد شد. در نهایت اگر نظر افراد در دانشکده گان اقتصاد بر این باشد که دیگر گرایش های علوم اقتصاد نیز بازنگري شود این کار انجام خواهد شد.»